

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani,
a treia-ora 10 bani.

La muncă!

Din cele publicate până acum s'a văzut primejdia cea mare, care ne amenință prin colonisările, ce le-a îndeplinit și le va mai îndeplini de aici înainte guvernul țării în contul nostru. Da, el va continua a cumpăra prin oamenii lui moșioarele Românilor, cari, fie din vina lor, fie din a împrejurărilor triste, în care trăesc, siliți sunt să-și vândă bucățica de pământ îngrășată cu sudorile lor, ale părinților și strămoșilor lor, da, el va continua să cumpere moștile mai mari sau mai mici ale grofilor scăpătați, cari siliți dela ștergerea iobăgiei încoace să-și plătească muncitorii și de dați să trăească risipind fără grije la ziua de mâne venitul moștilor lor, nu mai sunt în stare să-și chivernisească înșiși averea lor.

Și cum existența noastră, mai ales în masse compacte, le e un spine în ochi, văzând, că cu alte mijloace nu pot ajunge la isbândă, încearcă acum cu nimicirea economică a Românilor. Și dacă nu ne vom păzi bine, dacă li va succede să spargă mică cetățue materială formată de casa și moșioara noastră, biruința va fi a lui. Căci ce mai plătește omul, indeosebi plugarul, când munca lui cea grea nu 'și-o mai poate îndeplini pe pământul lui, când roadele, la a căror câștigare muncește atâta, nu mai sunt ale lui, când chiar și pentru dreptul de a munci la altul trebuie să se desbrace încâtva de demnitatea lui, milogindu-se la ușa străinului?

Ori-ce brazdă din pământul Românilor trebuie păstrată ca aceea ce el are

mai scump, ca neștirbită să o poată lăsa copiilor sei. Dacă ar vedea cel-ce 'și-a vândut moșia, cum se chinuesc copiii lor numai în brazda străinului, dacă ar vedea batjocurile și umilirile, ce le îndură, dacă ar auzi blăstămii, ce iesă din gurile lor în contra ușurinței, cu care au fost desmoșteniți de înaintașii lor, nici în mormânt n'ar mai putea afla odihnă.

Deci: nici un petec de loc nu vindeți la străin și dacă siliți sunteți să vindeți — o dovadă aceasta de cea mai rea gospodărie — apoi vindeți la neamuri sau la ceilalți Români din sat. În felul acesta următorii noștri nu ne vor putea învinui, că cu nechibzuința noastră am ajutat străinului să se încuibă între noi.

Mai greu e însă lucrul, când moșii grofești sau erariale se împart pentru venetici adunați cine știe de pe unde. Și aici însă ne este dată puțința de a încerca o leuire.

Se știe, că drept țintă a colonisărilor cu străini guvernul 'și-a ales mai cu seamă Câmpia. Și că oamenii s'au trezit și văd primejdia, o dovedește și cazul următor: La Tritiul-de-sus (marginea vestică a Câmpiei) erarul a cumpărat o mare moșie grofească cu scopul de a coloniza pe ea Săcui, pe cari li imbuibă statul cu toate bunătățile țării. O parte mare din aceste moșii au lucrat-o până acum în părți Români din Tritiuri. *Acesti bravi Români, în frunte cu conducătorii lor, au înaintat ministrului de agricultură o petiție, în care cer, ca din moșia, acum proprietate a statului, partea, care au cultivat-o ei până acum, să li-se dea lor cu același preț și cu aceleași condiții de răscum-*

părare, cum intenționează guvernul a o da coloniștilor săcui.

Români din Tritiu au drept, și alții în aceleași împrejurări sunt dator să lucre în felul acesta, căci ei sunt locuitorii băstinași ai acelor locuri, pe cari le-au muncit neam de neamul lor, căci ei dau același tribut de bani și de sânge țării, ca și Săcuiul și Ungurul.

Pasul acesta hotărât și vrednic trebuie să-l urmeze Români din Câmpie, dela Ludoș, de pe Târnave, din Ardeal și din Bănat, de pretutindene, unde statul vrea să aducă venetici pe câmpul nostru. Nu ne va îndeplini cererea — va dovedi din nou, că pentru unii e muma și pentru noi ciumă, și noi mai departe vom merge, pentru-că trebuie să triumfeze odată dreptatea chiar și — la noi. **L.**

PERDERE DE TEREN ÎN ARDEAL. *La știrea ce am dat-o noi despre cumpărarea unei moșii la Cârțișoara din partea Românilor, „Hazánk” în nr. 85 c. lamentează zicând, că aceasta însemnează pierdere de teren pentru Maghiari și își exprimă părerea de rău asupra activității băncilor românești.*

Tot ei de cătră pădure! Adecă noi muncim cinstit și cumpărăm ce putem și pentru aceasta Maghiarii se supără; noi însă s'avem drept să ne supărăm, când Maghiarii prin colonisări de-ale statului, adecă tot pe banii noștri, vor a ne cutropi.

Curat lume întoarsă!

FOIȚA.

Visul vulturilor.

Vulturi latini din Carpați
Spre sbor aripi întind,
Să poposească între frați,
Pe culmile din Pind.

S'alint în sbor prin visuri cari
La toți nu li-s'arată.
De cari chiar numai regii mari,
Au mai visat vre-odată:

O zină ale cărei poale,
Învărgate sunt de timp,
'Și-le spală 'n apa moale
Din trei mări, ce le ating.

Sibiu, 23 Febr.

Viechi.

Apel la compositorii de musică.

S'a cerut musica (cântare) asupra versurilor ce dăm maila vale. S'a deschis pentru aceasta concurs până la 15 Aprilie viitor v. Premiul pentru cea mai reușită arie va fi un lot de cărți (legende și Istoria Românilor de ilustrul istoric și marele naționalist dl V. A. Urechiă) în valoare de 200 lei. Juriul va fi compus din 3 profesori de musică dela conservatoriile române.

Până la 14 Aprilie s'au primit manuscrisele la redacțiunea „Apărării Naționale”

Manuscrisele au trebuit să aibă numele autorului înscris într'un plic deosebit purtând deasupra un motto repeșit și pe manuscris. Manuscrisele premiate se vor restitui la cerere cu plicul înscris.

PÂNĂ CÂND?

Până când, frate-Ardelene
Să te lupți tot cu nevoi?
Până când, o! Bănățene
Ride-or dușmanii de voi?

Până când tot în robie
Bucovino, pământ sfânt?
Nu simți tu, c'o să-ren'vie
Stefan din al seu mormânt?

Și tu Nistrule bătrâne,
Martor vechei viteji,
Basarabiei tu spune,
Că nu 's vecinici vijelii.

Ear' tu Pindule semețe,
Voi Balcani încărunțiți
Învăliți în albe cețe,
A Românilor să fiți!

Frați Români, destule chine!
Haide tu viteaz Curcan,
Spune dușmanilor, cine
Domn e 'n țeara lui Traian!

Frați Români, scăpați moșia,
Faceți ear' piept bărbătesc,
Reîntocmiți voi România,
Măriți neamul românesc!

(Din „Apărarea Națională”)

Dela „Asociațiune“. Marți, în 16 Aprilie st. n. s'a întrunit în ședință aici în Sibiiu secția istorică a »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«. La ședință au participat d-nii Iosif St. Sulufiu, Dr. Augustin Bunea și Vasilie Goldiș. S'a decis editarea pe spesele »Asociațiunii« și sub îngrijirea dlui canonic Dr. Aug. Bunea a unor documente prețioase aflate în arhivele Blajului despre recensământul populațiunii din Ardeal (afară de Brașov și Țeara-Bârsii) făcut sub împărăteasa Maria Teresia la anul 1750. La propunerea biroului »Asociațiunii« secția a mai decis a iniția edarea unui *Lexicon al numelor de localități românești* din Ardeal și Ungaria. Cu conducerea acestei lucrări a fost încredințat referentul secției, dl profesor Vasilie Goldiș. În fine tot referentul a fost însărcinat să elaboreze până la proxima ședință (la Rosalii) un program de acțiune pentru lucrările secției istorice.

Rușii și Români. Știrea îmbucurătoare, adusă de noi nu de mult despre concesiunile făcute de guvernul și sinodul rusesc Românilor din Basarabia, n'a rămas necomentată de foile maghiare. Așa »Budap Hirl.« de azi admîțînd de altfel importanța acestor concesiuni, le privește ca o apucătură diplomatică din partea Rusiei spre a câștiga opinia publică românească pentru alianța ruso-franceză și nimicirea influenței germane în Balcani.

Vorbînd de impresia ce au făcut aceste concesiuni, atât în presa română dela noi, cât și în cea din România, »B. Hirlap.« încheie astfel:

»Ce-au făcut Rușii în Basarabia într'adevăr nu e mult, și totuși efectul se observă. Ce efecte se vor desfășura atunci, dacă Rusia în vre-un chip oarecare îi va pune în perspectivă României cucerirea Ardealului drept răsplătă a prieteniei ruso-române. Dacă interesele Rusiei vor pretinde aceasta, putem fi siguri, că promisiunea (Ardealului) se va face cu atât mai mult, fiindcă bine știe guvernul din St.-Petersburg, că aceasta de mulți e dorită și așteptată în România.«

Cui »vor promite Rușii Ardealul«, nu știm. Atîta însă ne este cunoscut, că presa străină nici-cînd n'a înregistrat vre-o știre despre ceva concesiuni făcute de guvernul maghiar în favorul oprimatului popor român de sub oblăduirea ungurească.

Congrua. Președintele tablei regiști din Dobrițin a edat o circulară, care interesează și preoțimea română. Aname se spune în circulară, că congrua considerată fiind ca o întregire de salar, nu poate fi luată sub escuție. Circulara e basată pe art. de lege LX. din 1881, care nu permite sequestrarea salarului preoțesc, numai dela 1600 cor. în sus.

Maghiarisare prin matricule. Ministrul de interne, în înțelegere cu oel al cultelor și justiției, la recercarea unui inspector de matricule, au adus o decisiune, în sensul căreia, numele pretinse de »origine maghiară« ca: *Suciu, Chișiu*, trebușe induse în matriculă în traducere maghiară: *Szűcs, Kiss*. Ear' când un nume de familie, de »origine maghiară« ar ob-

veni în matricula confesională »schimosit«, trebuie introdus după »ortografia maghiară«. Numele localităților deasemenea sînt îndrumași matriculanții să le inducă conform numirilor stabilite în lexiconul oficial.

Eată o nouă și volnică ordinațiune, care numai în Ungaria este posibilă: se falsifică numele cinstit al cuiva, în mod oficial!

Conferențele ministeriale comune. Din Viena se anunță, că alaltăieri s'au început acolo conferențele ministeriale comune pentru stabilirea proiectului de budget comun pe anul 1902, care se va prezenta în Maiu delegațiilor. La conferențe iau parte prim-ministrii Körber și Széll, ministrii de finanțe, ministrul comun de externe, apoi Krighammer, Kállay și baronul Spaun, șeful secției de marină.

Se afirmă, că proiectul de budget va fi cam identic cu cel din anul current. Chestia nouelor tunuri nu va forma obiect de discuție în delegații. Anul acesta nu se va cere credit pentru tunuri noue, ci numai spese pentru continuarea studiilor. Se vor cere însă credite pentru construire de vapoare, pentru spesele expediției în China și pentru a face întocmirile necesare pe teritorul ocupat în China.

DESPRE NOI. Distinsul publicist italian dela ziarul »Tribuna« din Roma, F. Franceschini, va ține zilele acestea la București o conferență asupra literaturii române. Această conferență o va desvolta apoi în mai multe orașe din Italia. Dl Franceschini, care astăzi posedă limba română, cetind cartea literaturii noastre, care închide frumoasele inspirații ale musei populare alături de inspirațiile individuale ale scriitorilor cunoscuți, a descoperit și în unele și în altele adevărate perle.

Din acestebucăți, pe care le vacetă înaltea publicului, d-sa va căuta să scoată în relief ființa sufletească a Românului.

TRIUMFUL CEHILOR. Cehilor deja li-se fac favorurile promise pentru-că au încetat cu obstrucția. În foaia oficială din Viena se publică un autograf al Împăratului, prin care se face cunoscut, că în Praga se va înființa un muzeu pentru pictură și artele plastice pe spesele M. Sale. Muzeul va trece apoi în posesia regatului boem.

Tot ca un favor se consideră și numirea de membri ai senatului austriac a lui Dvorzak, prof. la conservatorul din Praga și a lui Dr. Frida, prof. universitar tot acolo, cunoscut ca poet sub numele de Vrchlicky.

Acestora vor urma și alte favoruri pe teren cultural.

Mișcări agrare. În întreaga țeara se observă tot mai mult tendința de a sfîrși odată cu politica mercantilistă, pusă aproape exclusiv în serviciul Jidanilor. Mișcarea pornită nu de mult de un grup de magnați și deputați maghiari a aflat viu răsnet prin comitate, așa, că la ultima ședință, ținută în Budapesta Luni, au fost reprezentate vre-o

15 comitate. Conte Karolyi Sándor, ca președinte, a declarat lupta deschisă, însă cu respectarea cadrelor partidelor esistente.

Cum vor pute ocupa loc dușmanii mercantilismului în unul și același partid cu deputații evrei, cari nici nu vor să audă de ideile agrare, e greu de închipuit. Formarea unui partid agrar separat, dacă nu înainte, dar' după alegeri va deveni inevitabilă.

Tripla-alianță. Fostul prim-ministru al Italiei, Rudini a declarat unui corespondent al ziarului »Stampa«, că el crede în susținerea intactă a triplei-alianțe și speră, că guvernul va asigura în tratatele comerciale favorurile de până acum pentru Italia.

De altă parte din Roma se anunță, că Zanardelli voește să esopereze unele modificări în tratatul triplei-alianțe. Spre acest scop va fi o întâlnire de bărbați de stat în Semmering, ear' unii vorbesc despre o întâlnire a lui Zanardelli, Waldeck-Rouseau și Bülow la Veneția, cum am anunțat ieri.

† Teodor cavalier de Seracin.

În Dumineca Paștilor au fost așezate în Caransebeș spre odihnă vecinică rămășițele pămîntești ale locotent-mareșalului (generalului) Teodor cavalier de Seracin, răposat în 30 Martie v. a. e.

În persoana răposatului națiunea noastră a pierdut un soldat brav și mai presus de toate un Român verde.

Născut în Caransebeș la 5 Februarie 1836 din părinții Ioan Seracin, sublocotenent și Maria nasc. Petrașcu, a terminat școala poporală și cea civilă în orașul seu natal, intrînd apoi în academia militară dela Wiener-Neustadt, unde a studiat până la anul 1854. Academia a absolvat-o cu rezultat strălucit, dovedind apoi și în viața practică escelețele sale însușiri, cari l-au ridicat, în timp relativ scurt pe treptele cele mai înalte ale ierarhiei militare. Pentru prestațiunile lui în războiul contra Danemarcei din anul 1864 a fost decorat cu crucea pentru merite, ear' pentru »curajioasele și escelețele servicii« făcute în războiul contra Prusiei din anul 1866 primește »preainaltă recunoștință lăudătoare«. Ca șef al statului-major al divisiunii de infanterie nr. 20 a luat parte la ocuparea Bosniei și s'a luptat la Doboj. Drept recunoștință pentru serviciile prestate în Bosnia a fost decorat cu crucea de cavalier a ordinului leopoldin, cu decorațiunea de războiu, în urma căreia i-s'a conferit apoi și titlul de cavalier.

În anul 1888 a fost numit general-major și în 1893 a fost înaintat la rangul de locotent-mareșal-campestru.

În 1 Maiu 1894, după un serviciu de 40 ani, și-a cerut pensionarea.

Cu toată activitatea lui bogată pe terenul militar, a urmărit cu atențiune și luptele, ce le purta poporul român contra asupritorilor sei. Dovadă e și ținuta lui românească în sinodul eparhial dela Caransebeș, când cu vorbirea ținută într'o ședință a lui încă a contribuit mult, ca sinodul să respingă ajutorul oferit cu gânduri ascunse de cătră guvern pentru biserica românească.

Simțimintele lui naționale și-le-a arătat totdeauna, căci totdeauna a pășit

ca Român verde, prin ce a înălțat românismul în fața străinilor și a deșteptat și întărit conștiința națională a unor Români, cari începeau să-și uite de popor, din sinul căruia au eșit.

A ținut totdeauna mult la biserica sa națională, păstrând în familia sa cu sfințenie datinele și obiceiurile bisericesti-naționale. Biserica o cerceta regulat dimpreună cu întreaga lui familie. Prânzul de toată ziua, precum și prânzurile cele mai strălucite, la cari erau câte-odată numai străini, se începeau și se sfârșeau cu o rugăciune de masă, rostită de unele din fetițele dînsului.

Vieța lui va fi totdeauna pildă pentru Români întru păstrarea limbii și obiceiurilor naționale.

DIN LUME.

Bulgarii.

Am amintit, că *Saratoff* și tovarășii sei au fost arestați. Din cauza aceasta în toată Bulgaria s'a produs o mare turburare. În mai multe orașe ale Bulgariei s'au ținut adunări de popor, cari și-au ridicat cuvântul în contra domnitorului țării și apoi în contra Rusiei, care nu-i lasă pe Bulgari să facă ce vreau. În capitala țării, în Sofia, au luat parte peste 10.000 de oameni la o astfel de adunare și e de însemnat, că poliția n'a îndrăznit să facă nimic, ci a lăsat poporul să-și spună dorințele în toată libertatea.

În fruntea comitetului macedonean după arestarea lui *Saratoff* a fost pus *Mincoff*, care va duce înainte lucrările pentru cucerirea Macedoniei.

Unele gazete bulgare sînt *necăjite rău și pe România*, pentru că — zic ele — numai de dragul României au pășit toate țările în contra comitetului macedonean. *Narodni Prava* zice, că guvernul bulgar nu trebuia să asculte de cel român, căci asta este o *rușine* pentru Bulgaria.

Intr'aceia *Sultanul turcesc* a trimis guvernului din Sofia o *nouă scrisoare*, în care din nou îl provoacă, ca să desființeze comitetul revoluționar și să nu-l lase pe Bulgari să țină adunări sgomotoase.

Toată lumea se așteaptă la *mari încercături* în Bulgaria.

Moștenitorul împăratului german la Monarhul nostru.

Dumineca trecută a sosit la Viena fiul mai mare al lui Wilhelm II., prințul *Frideric Wilhelm*, ca să-l cerceteze pe M. Sa Impăratul și Regele nostru, care — precum se știe — înainte cu un an de zile fusese la Berlin, când numitul prinț a fost declarat de majoran. La gara din Viena moștenitorul tronului german a fost întâmpinat de însuși Monarhul nostru și de o mulțime de Arhiduci și a fost la reședința împărătească. S'au dat sărbări mari în onoarea lui și din vorbirile ce le-au rostit la prânzul împărătesc a eșit din nou la iveală *prietenia* ce există între familia de *Habsburg* și cea de *Hohenzollern*, între împărăția noastră și între imperiul german.

Patriarchul ecumenic din Constantinopol.

Sfântul sinod din Constantinopol a hotărît să dea jos din scaunul său pe patriarchul ecumenic, *Constantin V.* pentru că n'a știut să apere, cum se cuvine, biserica și interesele ei înaintea Sultanului și a guvernului turcesc. Sinodul a înaintat hotărîrea Sultanului spre a o întări.

Voința poporului în Rusia.

Precum știm, în Rusia nu sînt legi aduse de adunarea deputaților aleși de popor. Acolo porunca Țarului este lege. Acum însă în cele două orașe mai mari ale Rusiei s'a pornit o mișcare, pentru a ruga pe Țarul să dea și imperiului rusec *legi și constituție*, ca în celelalte țări din Europa. Până acuma rugarea aceasta e iscălită de 15.000 de oameni.

Congresul contra beuturilor spirituoase.

Cei mai vestiți medici din toate țările Europei s'au întrunit în zilele trecute la Viena și au ținut sfat mare și înțelept, cum să facă, ca să scape pe oameni de nenorocirile cele mari, ce le aduce pe capul lor rachiul și celelalte beuturi spirituoase. Congresul acesta *anti-alcoolic* a arătat, cum ar pute să lucre legiuitorii țerilor, biserica, școala, (preoții și învățătorii) societatea întreagă și mai ales femeile pentru a împedea răspândirea beției în mijlocul poporului.

Lupta Burilor.

Viteazul popor luptă înainte ajutat de munții, în sinul cărora s'a sălășluit și cari sînt niște fortărețe, pe cari Englezii nici-odată nu le vor pute străbate.

Știrile ce ne-au sosit în timpul din urmă, ne dovedesc, că earăși sînt Burii deasupra, și apoi se știe, că Englezii nu prea lasă se vină în Europa știri, cari sînt împotriva lor.

Mai însemnat este să știm, că *nebiruitul De Wett* — căruia Englezii îi scorniseră vestea, c'a inebunit, — a prins o turmă de oi cu păstor cu tot, 500 de soldați Englezi cu vestitul general al lor, *French*. — Dumnezeu nu lasă pe cei-ce se luptă pentru drept și libertate, — a zis mai deunăzi bătrânul *Kruger*.

SCRISORI.

Concerte și petreceri.

În Seliște.

Reuniunea română de cântări din Seliște a aranjat a doua zi de Paști un concert, al cărui rezultat este un nou titlu de onoare pentru inteligența și poporul din această fruntașă între fruntașele comune românești.

Noi Ardelenii nici nu putem arăta afară de Brașov, Sibiu și Blaj activitate atât de serioasă și de prețioasă pe terenul muzicii, câtă ne-a arătat puternicul cor mixt al Seliștenilor, condus de dl învățător *Iuliu Crișan*. E greu să cuprindă omul într'o singură privire ființa și valoarea acestui cor. Îți trebuie răgaz, ca să vezi și să apreciezi totul. Un cor de 60 persoane e dovadă de interesul societății față de reuniune. Că între cântăreți vezi stând doc-

tori în medicină și oameni cu cultură academică alături de comercianți, industriași și țărani, este semnul de bucurie, că la Seliște avem o societate încheată și completă și că la lucruri bune toți se pricep și se îndeasă. Genial trebuie să fie raportorul, care se știe spune, ce merită a fi relevat în punctul prim, frumuseța naturală dată Seliștenilor dela Dumnezeu, vestitul costum național moștenit dela strămoși și păstrat cu multă scumpătate, ca ochii, sau disciplina esternă și internă susținută în cor de harnicul și zelosul conducător.

Approape tot satul a luat parte la sărbătoarea aranjată de reuniune. Au fost și câțiva vecini din Tilișca, Vale, dela Mercurea și din Sibiu. Tilișcanii ar fi venit mai mulți, dar' se temeau că sala e prea mică și nu vor încăpă așa de mulți.

Esecutarea tuturor punctelor din program a fost pe deplin mulțumitoare. Se înțelege, că marele public are gusturile cele mai bune. Mai mult a plăcut cântările naționale *Hei leliță din cel sat* și *Sermană trunză*, amîndouă aranjate de *G. Dima*. A impus în admirația ascultătorilor esecutarea *Psalmului XVI. de Mandyczewski*. A legănat fantasia corul de dame *Barcarola* de *J. Brahms*, ear' *Marșul lui Mihailu Eroul* de *I. Vidu* a făcut să vibreze de accente eroice mulțimea publicului întrunit. Doamna *Eugenia Doboiu* a fermecat deasemenea prin acompaniamentul la pian auzul ascultătorilor.

Am regretat, că domnișoara *Veturia Pap* n'a putut să ne prezente în declamație poezia lui *G. Coșbuc* *Ziua Invierii*. Dar' dl învățător *Ilie Hociotă* s'a achitat în mod frumos și cavaleresc de datoria de a o înlocui la declamație. Părerea noastră este, că d-sa este un bun și sigur declamator.

După concert a urmat masă comună, servită cu pricepere specială de întreprinzătorul român dela *Hotel Comunal*. La masă s'au făcut constatările oficioase despre rezultatul concertului și despre vrednicia celor-ce ostensesc pentru înaintarea reuniunii de cântări. Dl dirigent *I. Crișan* a ținut primul toast pentru publicul asistent. Dl protopop *Dr. Stroia* a arătat, cum Seliștea în privința organizării sale sociale și economice este neîntrecută chiar și de cele mai mari orașe românești. Închină pentru reuniune și conducătorul ei, cari progesează vîzînd cu ochii. A mai vorbit d-nul *Dr. Șpan* pentru reuniune, pentru dame etc.

Veseli de cele isprăvite s'au pus apoi oamenii la joc și au jucat cu foc și cu patimă și și-au petrecut până la răsăritul soarelui când apoi unii au întreprins o excursiune la fântâna Foltii.

Onoare Seliștenilor, cari sînt călăuziți de învățători harnici, de fruntași cu inimă ca notarul *Hențu* și doctorul *Comșa*, și cari voinici sînt la muncă, voinici și la petrecere!

În Boița.

Corpul învețătoresc dela școala fruntașei comune curat românești Boița, a aranjat a doua zi de Paști (2 Aprilie v. a. c.) o producțiune musicală-declamațorică împreună cu joc. Partea musicală a producțiunii constătoare din 5 cântări (*Sună buciumul d'alarmă* de *I. Simionescu*; *Noaptea* de ...; *Pe marea lină* de *I. Wiest*; *Sai Române, sai în joc* de *T. Cerneași*; *Momente dulci*) a fost esecutată în 2 voci de băieți și fete ai școalei române de acolo, sub conducerea harnicului învățător și cleric absolut *Andrieu Ludu*. Cântările deși grele și copții neîndemnatiei — au fost esecutate corect și sigur, ba în câte unele locuri chiar cu sentiment predate, așa, că impresiunea generală a fost cât se poate mai mulțumitoare. Onoare dlui *Ludu*.

Partea declamatorică a constat din 2 poezii: »*Plugul blastemat*«, de V. Alexandri și »*Dușmancele*«, de G. Coșbuc, recitate de 2 elevi ai școlii, și dintr'o piesă teatrală: »*Bucoavnă n'a învățat și umblă după înșurat*«, predată de 3 tineri și 2 fete. Aceasta din urmă a cauzat o deosebită veselie între cei prezenți și mai cu seamă între țărani. Furtuna aplauselor a răsplătit munca celor ce s'au ostenit.

În sfârșit sosi și mult așteptatul joc și încă... ce mai joc. Sala deși destul de spațioasă era prea mică pentru atâta suflet de om, cât se adunase în ea parte ca să privească, parte ca să joace. Celor ce n'au participat într'adevăr le poate fi ciudă. — Suflete zeloase și neobosite se arătau pretutindeni. Și dacă jocul a decurs așa de animat, e a se atribui aceasta numai puținilor »flutुरei«, cari sprinteni și ușori ca penele sburau în jurul coroanei de flori a mulților cavaleri. În zori de zi petrecerea s'a încheiat și fiecare s'a depărtat din sala de dans ducând cu sine suvenirul unei nopți nedurmite... și o amintire mai mult. I. G.

Convocare.

Membrii despărțământului Sibiiu al »Reuniunii învățătorilor greco-catolici din archidieceasa gr.-catolică de Alba-Iulia și Făgăraș, cum și toți doritorii înaintării și prosperării culturale a poporului român, sunt rugați a lua parte la adunarea de primăvară ce se va ține Duminecă și Luni, în 21 și 22 Aprilie st. n. a. c. în școala comunală din Orlat, — pe lângă următorul

Program: 1. La 9 ore participare în corpore la serviciul divin. — 2. Cuvânt de deschidere. — 3. Prelegere practică ce va fi la rînd cu cl. V., de I. Stoia, inv. în Orlat. — 4. Alegerea unei comisii pentru încasarea taxelor (curente și restante). 5. »Cum are să se propună geometria în clasa III. a școlii nedespărțite« — disertație de Isidor Mihaiu, învățător în Stenea. — 6. Tractarea unui număr ce va fi la rînd în clasa I., de domnișoara Maria Simona, inv. în Orlat. — 7. Cari sînt mijloacele prin cari se pot da copii a cerceta regulat școala, disertație de Teodor Stoia, inv.-director în Veștem. — 8. Aprecierea prelegerilor și disertațiilor de sub p. 3, 5, 6 și 7. — 9. Raport general. — 10. Raportul cassarului și bibliotecarului. — 11. Alegerea unei comisii pentru cenzurarea rapoartelor. — 12. Statorirea bugetului pe anul viitor de gestiune. — 13. Raportul comisiei esmise pentru redactarea unui proiect de statute, pentru înființarea unei reuniuni de înmormântare a tuturor învățătorilor din archidieceasă. — 14. Raportul comisiei pentru studiarea schimbării regulamentului archidieceșan. — 15. Raportul comisiilor esmise. — 16. Alegerea alor 2 membri verificători. — 17. Eventuale propuneri. — 18. Alegerea oficialilor. — 19. Închiderea adunării.

Orlat, la 29 Martie 1901.

Leon Maior,
președinte.

Aurel Pinteș,
notar.

Românii din Istria.*)

În numărul trecut am adus imbu-curătoarea veste, că în sfârșit le-a suc-

*) La cererea multora din cetitorii noștri, cari doresc a-și înmulți cunoștințele pe toate terenele științei, vom rezerva de aici înainte un spațiu, în care vom publica articli din igienă, științele naturale, istoria universală, descrieri de țări și popoare etc. Începem astăzi cu descrierea frajiilor noștri din Istria.

ces și Românilor din Istria să obțină pentru 1 Septemvrie a. c. deschiderea unei școlii românești.

Peninsula Istria este o provincie a Austriei. Locuitorii de acolo sînt Italiani, Croați și Români.

Românii de acolo se numesc ei pe ei *Vlahi*, Croații și unii dintre Italiani îi numesc Rimleni. (Romani), alți Italiani le zic Rumeri, Nemții îi numesc *Cici* și *Ciribiri*, care pare un nume de batjocură dat lor, pentru-că vorbind se aude de multe-ori în graiul lor sunetul *ci*.

Cu toate, că sînt puțini, în asemănare cu popoarele, ce-i încunjură, limba lor, limba *românească*, și-au păstrat-o cu sfințenie, deși numai în casă o mai vorbesc. Fiind ei de religie romano-catolică și avînd preoți tot Croați, au fost lipsiți de unul din ajutoarele cele mari, cari au făcut mult ca noi Românii de Răsărit să ne păstrăm și îmbogățim așa de mult limba noastră. Ei adevărat n'au biserică *națională* și asta încă e una din cauzele, cari au făcut, de limba lor a rămas săracă, batjocorită de liftele străine cari au năvălit în frumoasa lor patrie. De aceea și când le vorbește un străin românește, stau bieții la chibzuală, ca să-i răspundă românește sau în limba croată.

Limba lor seamănă mult cu a noastră, îndeosebi cu a Românilor din Munții-Apuseni. În veacurile din urmă s'au introdus, firește, și în limba lor multe vorbe slovene. Caracteristica dialectului istriean constă mai ales în aceea, că ei prefac pe toți *n* între două vocale în *r* (rotacism). Lucrul acesta se poate observa de altminterlea și la noi, cari încă zicem când rănunchi, când rărunchi, nimănui și nimărui, amenință și amerință. Mai bună idee ne putem face despre dialectul istro-român, din pildele următoare:

Rug. Tatăl nostru sună la ei astfel: »*Ciacia* nostru carile ești în cer, nece se sfete numele tău, fie volia ta cum e în cer așa și pre pământ. Părea noastră de saca zi da-ne astăzi și las nostre pecata, ca și noi lesam a nostora dujnicii, și nu ne duce în napastă și ne zbaveșt di reo. Așa să fi«.

Rugăciunea către Născătoarea de Dumnezeu: »*Sora* Maria, pliră di milosti, Domnul cu tire. Blagoslovit est tu întru mulierli și blagoslovitu-i ploda dela utroba ta Isus. Sora Maria, Maia Domnu, roga Domnu za noi acmoace și în vreme de moartea nostru. Așa să fi«.

Casele lor, făcute de peatră, sînt acoperite sau cu rogoz sau cu țigle. Ele au două odăi: tinda și cămara (stanța). În tindă e vatra cea mare, deasupra ei *catena*, de care e aninată *caderea*, în care se ferbe *polenta* (mămăliga). Lângă vatră e *paleta* (vătrarul), pe prichiciul vetrii sînt oale, *piate* (blide), *piatele* (blidișele) etc. Paturile sînt acoperite cu *lanfoane* (țoale). În *stanță* se află *stative* (lavițe), *seanie* (scaune), o *misă* (masă) și un soriniu (dulap). Pe pereți sînt *seguri* (figuri, icoane).

Bărbații umblă mai toți cu pîrul tuns, barba și mustețele rase. Ochii

sînt de regulă negri, tot așa sprânce-nele și pîrul. Ei sînt sprinteni, vioși și repede pricepători. Mulți dintre ei poartă câte un cercel la o ureche, după cum vedem și la mulți Italiani de pe la noi. Femeile sînt harnice și pline de glume.

Românul istriean e drept, neînșelător și vorba dată e sfîntă la el.

Bărbații poartă pe cap pălărie neagră, numită *coromac* (comănao), femeile o învălitură numită *fațola*. Cămășile lor sînt albe, fără chindisituri. Bărbații poartă cioareci de pînză albă. Și bărbații și femeile se încălță cu *opinci*. Sumanul (țundra) e fără mîneci.

Obiceiurile la nunți încă seamănă cu ale noastre. Nașul se numește *diver*. În biserică, când ingenunche mirii înaintea altarului, mirele apucă o aripă din rochia miresei și o pune sub genunchii sei, crezînd, că astfel va stăpîni totdeauna nevasta.

Celui ce trage de moarte îi pun în mână o luminare. Pe fetele moarte le încununează ca pe mirese. Până e mortul în casă, nu se face mîncare, nici foc, nici nu se lucrează. Înainte de-a pleca la groapă, neamurile mai apropiate sărută mortul. Pe drum bocesc femeile. Când se lasă în mormînt, toți zic: »*cale bură, Domnul cu tire*«. După înmormîntare, apoi la 8 și la 40 de zile se face pomană.

Jocuri au mai cu seamă două: *Columbaro*, care e ca și hora noastră, și *Sub picioare*, care se joacă de un bărbat și de o femeie țînîndu-se de brîu. Instrumente de muzică sînt fluiorul, cavatul și cimpoiul.

Sentimentul de conservare națională nu lipsește de loc acestor Români, deși ei sînt săraci, fără spriginitori și puțini, nu cum sîntem d. e. noi Românii din Ungaria și Transilvania. Lupta au început-o în a. 1887, când printr'un recurs făcut la dieta din Parenzo (capitala Istriei) au cerut să li-se deschidă și lor școli, în cari să se propună în limba lor națională, și nu într'o limbă străină. Recursul acesta n'a avut nici un rezultat, dar' ei n'au slăbit în lupta lor pentru limbă și astăzi, ajutați de Italiani, vîd realizate, deși numai în parte, speranțele lor. Tari fiind în dragostea lor pentru limbă și obiceiuri, tari vor fi și în lupta pentru aceste sfinte bunuri și biruința trebuie să fie a lor și — a noastră.

Dansatoare arabă.

— Vezi ilustrația. —

Numai o singură clasă de femei are la Turci și la Arabi dreptul de a se purta cu fața desvîlțită: dansatoarele și cântărețele. Imbrăcate în haine ușoare, la gât și în jurul capului cu șiruri de mărgelile și bani de aur, în mână cu un fel de ciur, de care sînt aninate o mulțime de clopoțele, apar pe scenă și desfășoară pe public cu jocurile lor, pentru noi puțin cuviincioase, și cu cântecele lor trîgînate și răsuflete pe nas. În orașele din Dobrogea încă se arată une-ori câte-o ceată de astfel de fete, așa că și Români de-ai noștri au prilej de a le vedea.

O ARABĂ.

Dela sinodul prot. gr.-cat. al Sibiului.

— 11 Aprilie 1901.

În 4 Aprilie st. n. s'a intrunit sinodul protopopesc al tractului Sibiui, în localul școlii gr.-cat. din Sibiui, la care pe lângă preoțimea din acest district protopopesc au fost conchemați și învățătorii, cari s'au și prezentat în număr destul de frumos. După invocarea spiritului sfânt, venerabilul octogenar Rev. Domn protopop Ioan V. Rusu, prin o vorbire foarte frumoasă potrivită împrejurărilor actuale în cari se află bi-

serica și școala, declară sinodul protopopesc de deschis.

După bogatul program pus la ordinea zilei în acest sinod, erau de a se pertracta pe lângă chestiuni bisericești de mare importanță și unele afaceri școlare, despre cari ou permisiunea on. Redacțiunii voesc a face un scurt raport, ca cei chemați să urmeze exemplul dat de preoțimea acestui protopopiat în frunte cu distinsul seu conducător.

E cunoscut, cât de mult s'a discutat în adunările despărțimintelor chestiunea diurnelor și speselor de călătorie

ale învățătorilor nostri, când participă la acelea precum tot atât de bine cunoscut este și rezultatul obținut în această cauză. Protopopiatul nostru, precum în trecut așa și de astă-dată a dat dovezi, că fiind vorba de înaintarea învățământului poporal nu cruță nimic, ca acela să prospereze, premergând și în astă privință cu exemplul celorlalte protopopiate din arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia.

Spre ilustrarea celor mai sus zise, las să urmeze aci decisiunile aduse cu acea ocaziune.

La cererea presidiului despărțământului Sibiui al »Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia« s'a decis, că fiecare comună bisericească e datoare a-și prevedea cu diurne și spese de călătorie pe învățătorul seu, când acela participă la adunările de despărțământ ale reuniunii arhidieceșane. Aceste spese se vor acoperi din caselle bisericești ori școlare. Că această deciziune s'a adus, avem a mulțumi în locul prim înțeleptei conduceri și viului interes ce-l poartă Rever. Domn protopop față de cauza școlară.

Pe baza raportului venerabilului protopop lucrat cu mult zel, care cuprinde toată viața administrativă bisericească și școlară s'a decis la propunerea învățătorului C. Gligor, ca în favorul reuniunii învățătoresți, care s'a înființat în scopul perfecționării învățătorilor, să fie obligat fiecare învățător a și solvi taxa anuală de membru de 4 coroane, cum și să prenumere »Foaia școlară« edată de numita reuniune. La cas, că învățătorii nu ar solvi taxele acestea sau nu-și vor legitima la timpul seu directorului școlar cu document demn de credință împlinirea acestei datorințe, președintele comitetului bisericesc se îndatorează a le detrage din salar taxele și prețul de abonament și a le administra oficiului protopopesc.

Mult va înainta cauza învățământului în acest protopopiat și acea hotărâre a sinodului adusă în cauza solvirii regulate a taxelor pentru fondul bibliotecii tractuale, fiindcă 50% din venitele fondului respectiv se dau anual pentru augmentarea fondului școlar protopopesc, care are menirea salutară de

Combaterea alcoolismului.

Alcoolismul (beția) este unul din flagelurile cele mai groaznice ale timpurilor moderne. El distruge sănătatea individului, transmite copiilor infirmitățile părinților, arde trupul și dobitocește sufletul. Unde otrava lui s'a infiltrat, efectele distrugătoare se lătesc cu o siguranță neînduplecată; corpul social se descompune și existența însăși a națiunii este compromisă.

Un savant german, doctorul Lehmann, din Bonn, a urmărit familia unui alcoolice pe timp de un veac. Ada Jurke, alcoolică (bețivă), hoată și vagabundă, născută în 1740, moare pe la începutul veacului al 19-lea. Între următorii ei se găsesc: 142 cerșitori, 64 pensionari ai depositeilor de mendicitate, 81 fete trăind din desfrâu, 76 criminali, dintre cari 7 asasini.

În 75 de ani familia aceasta de alcoolici a costat Statului sub formă de

ajutoare săracilor, întreținere în asiluri și închisori, în daune, o sumă de peste 7 milioane de cor. ! Un statistician francez calculează la 1.555,757.296 de cor. suma pe care o cheltuește Franca în urma alcoolizării.

O națiune bântuită de alcoolism este atinsă de o mortalitate mai mare și de scăderea nașterilor; este lovită în valoarea ei intelectuală prin lățirea nebuniei, în moralitatea ei prin înmulțirea crimelor, în bogăția ei prin sporirea numărului leneșilor și vagabunzilor.

Dar' cum se poate lupta contra alcoolismului? »Prin lege, spun unii«. Dar' ea când nu e reclamată de opinia publică, când nu e susținută de eforturile societății, rămâne literă moartă.

Avem exemplul Rusiei. Acolo s'a încercat prin lege suprimarea cărcimei. O lege promulgată în 1885 stabilește două feluri de debite de alcool (cărcime): în unele cari sînt numai debite de vânzare ca acelea de tutun, alcoolul e vîndut în

vase închise, și cumpărătorul n'are dreptul să bea în prăvălie; în celelalte, cumpărătorul poate să bea rachiul, însă debitele trebuie să fie toate restaurante, adică prăvălii unde se dă și de mâncare. Tendența legii a fost să se închidă cărcima, unde omul se îmbată. Mai târziu, în 1895, s'a înființat monopolul vânzării de cătră stat, limitată cu asprime în orele când debitele sînt deschise.

Rezultatul a fost următorul: consumațiunea individuală de alcool a scăzut dela 3 litri și 25 la 2 litri și 35, însă numărul indivizilor urmăriți pentru beție a crescut. De oare-ce cărcimi nu sînt, s'a luat obiceiul de a bea în stradă, pe trotuar, în fața debitului regiei. S'a dezvoltat chiar o industrie foarte ciudată: sînt indivizi cari poartă cu dînșii un păhărel, o sticlă, gata să servească pe beutorii de rachiul!

În Statele-Unite este o lege, al cărei principiu este oprirea absolută a fabricării și vânzării beuturilor îmbătătoare.

a provede pe elevii săraci dela școlale confesionale din protopopiat cu manualele de școală necesare. Din acest fond și în anul trecut s'au folosit spre scopul de mai sus suma de 90 coroane.

De sub Vértop.

Statutele

„Reuniunii de înmormântare în Săliște“.

1. Sub numirea de »Reuniunea de înmormântare în Săliște« se înființează o reuniune de binefacere și filantropică, cu scopul de a veni întru ajutorul acoperirii speselor de înmormântare a răposaiților sei membri.

2. Membru al reuniunii poate fi ori-care locuitor al comunii Săliște, dacă întrunește condițiunile statorite în punct 4 al statutelor prezente.

3. Reuniunea se consideră de constituită dacă numără 600 de membri.

4. Membrii se primesc de direcțiunea reuniunii; nu se poate însă denega primirea dacă petentul e în etate dela 16—56 ani, e deplin sănătos și din punct de vedere moral, nu poate fi excepționat.

5. Fiecare membru subscrie la intrare în reuniune exemplarul original al statutelor prezente și primește un libel de plătire.

6. Fiecare membru la intrare solvește o taxă de înscriere de 2 coroane, afară de aceasta și o cotisațiune anuală de 4 coroane în rate semestrale anticipative în decurs de 10 ani.

7. Față cu această datorință, membrul are drept a lua parte la adunările generale ale reuniunii cu vot decisiv și a fi ales în direcțiune și comitetul de supraveghere.

Votul 'și-l poate exercia membrul numai în persoană. Excepțiune fac minoreni și femeile care își exerciază dreptul prin reprezentanții lor legali, respective prin imputerniciții lor. Minorenii și femeile nu pot fi aleși în direcțiune sau în comitetul de supraveghere.

8. Erezii unui membru mort primesc ca ajutor pentru suportarea speselor de înmormântare numai decât după înștiințarea casului de moarte la direcțiune cotisațiunile plătite de membru la cassa reuniunii și un adaos de 50 cor.

Din 17 state câte o adoptaseră, 6 numai au păstrat-o, și rezultatele obținute sunt departe de a fi mulțumitoare, căci grație vecinătății statelor, cari n'au primit-o, debitul clandestin al alcoolului s'a mărit în statele unde este în vigoare. În 1892, episcopul catolic din Fargo scria:

»Astăzi se vând mai multe spirtoase decât înainte de legile prohibitive; cultivătorii cari odinioară se mulțumeau cu un păhar, două la cărcimă, astăzi au acasă câte un butoiș pe care îi vizitează în fiecare moment«.

În câteva state (Nebraska, Illinois), s'a adoptat sistemul licențelor mari. Se obține astfel o scădere a numărului cărcimelor.

Însă cu mijlocul acesta abia s'a putut obține o mică scădere în consumația alcoolului. Anglia, care a adoptat sistemul licențelor mari, mai are dela 1898 și o lege, care ordonă internarea

La acel membru care a solvit cotisațiunile pe deplin în decurs de 10 ani, adaosul se statorțește cu 60 coroane.

Ajutorul se licuiează pe baza documentului produs, — de directorul reuniunii.

9. Membrul care a solvit cotisațiunea în decurs de 10 ani pe deplin, este scutit dela mai departe solviri. În locul astorfel de membri scutiți sunt a se primi membri noi.

10. În locul membrilor scutiți sau răposaiți au dreptul de întâietate de a intra în reuniune soția, respective văduva și copiii acestora.

11. Ajutorul având menițiune de binefacere și scop precisat, nu se poate secuestra, ca avere a membrului sau a rămasului.

12. Răposând un membru fără-ca să aibă pe cineva mai deaproape, care să îngrijească de înmormântarea lui, — aceasta se face în contul ajutorului ce ar compete erezilor, prin delegații direcțiunii.

13. Schimbarea domiciliului unui membru, nu are vre-o urmare asupra drepturilor sale câștigate.

14. Membrul poate eși din reuniune ori-și-când, nu are însă drept de a cere restituirea taxei de înscriere și a cotisațiunilor prestate, sub titlul repășirii.

15. Direcțiunii îi stă în drept a eschide pe vre-ua membru din reuniune, dacă acela în decurs de un an rămâne în restanță cu solvirea cotisațiunilor, — dacă din punct de vedere moral se poate excepționa.

Contra hotărării de eschidere se poate recurge la proxima adunare generală.

Membrul eschis, deasemenea celui eșit de bunăvoie, nu are drept de-a pretinde restituirea sumelor prestate la cassa reuniunii.

16. Ca taxă de admoniere și întârziere se socotesc 12 bani de fiecare cotisațiune semestrală restantă, — și e a se plăti necondiționat dacă dela scadență au trecut 30 de zile.

17. Averele reuniunii se formează: din taxele de înscriere, din cotisațiunile membrilor, din competențele de admoniare, din interesele capitalelor elocate, din donațiuni, cruțări și alte resurse

obligătoare a ori-cărui bețiv, condamnat de patru-ori într'un an pentru beție. Cu toate acestea, consumația alcoolului rămâne staționară.

Olanda adoptă în 1881 sistemul limitărei legale a numărului cărcimelor, fixând numărul lor proporțional cu cifra populației: 1 cărcimă de 250—500 de locuitori, după importanța comunei. Totodată există și licențele mari. ear' consiliului comunal i-se dă depline puteri pentru eliberarea licențelor, fixarea locului cărcimelor, etc. Sub influența acestei legi, numărul debitelor a scăzut la jumătate. Dar' consumația alcoolului? Era de 480 litri de locuitori, și acum este de 425.

E de prisos să înmulțim exemplele. Când studiezi influența importului pe alcool asupra alcoolismului, așa cum a fost înființat în Germania și în Austria, sau a monopolului de stat cum funcționează în Elveția, ajungi negreșit în aceeași concluzie: că efectul măsurilor

extraordinare. Averele aceste răspunde pentru toate datorințele reuniunii față de membrii sei.

Averele reuniunii e a se eloca spre fructificare la »Cassa de păstrare (Reuniune) în Săliște«. (Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Prăsirea galițelor.

Bibilicele (picherele) sunt de origine din Africa, unde se află în Numidia în stare selbatică. Mai înainte erau mai rare, dar' acum le vedem pretutindenea în multe curți de-ale economilor.

Bibilica are pene pistrițe foarte frumoase. Cele albe sunt foarte rare și prin urmare au o valoare mare. Ele se prăsesc prin corcirea cu găini albe, ceea ce se vede și de acolo, că au o statură mai mică, ca cele pistrițe.

Genul se poate cunoaște foarte cu greu; cocoșii au de regulă fața vinată, ear' găinile sunt mai mult roșii; aceasta însă nu este de tot sigur, căci de multe ori putem greși la determinarea genului.

Bibilicele au foarte multe însușiri neplăcute; totdeauna putem la ele observa ceva sălbatic și timid; sboara sus și în depărtări mari, au o voce neplăcută strigătoare, sunt cu celelalte galițe mai totdeauna în ceartă și se nisuesc a-și ascunde cu deadinsul ouăle lor fără ca să se poată deda la un cuib regulat, ba ouă și pe pământul gol. Pentru-ca să evităm aceasta, este consult, ca să le închidem pe timpul oatu-lui într'un loc ceva întunecos, făcându-le cuiburi din paie, unde apoi se vor deda a oua. Abstragând dela însușirile indicate, bibilicele având o înfățișare plăcută și după-ce ouă foarte mult, așa zicând în toate zilele, le putem ține în curțile noastre, fiind ouăle lor foarte gustoase și carnea celor tinere dând o friptură gustoasă.

Bibilicele nu sunt bune cloce, și nici bune conducătoare de pui; pentru aceea avem să punem ouăle de bibilice la cloce sub găini comune, care după cloce devin cele mai bune îngrijitoare de pui, nefăcând nici o deosebire

legislative, singure, e foarte minim, ca să nu zicem nul, când societatea, elita societății, nu știe sau nu vrea să utilizeze puterea, pe care 'i-o dă legea.

Fără îndoială, trebuie să căutăm să avem legi cât mai bune; trebuie să cerem oare-care măsuri energice; dar' esențialul este ca societatea să știe să profite de legi. O dovadă strălucită ne dau în această privință țările Scandinave.

În 1855, Svedia adoptă o lege, după care vânzarea în detaliu nu se acordă decât debitelor cari au obținut o patentă; în același timp numărul licențelor este fixat pentru fiecare an, și la începutul anului autoritatea pune licențele la licitație. La această licitație nu se pot prezenta decât oameni onorabili.

Iată legea. Prin ea însăși era ineficace, dar' se vedea cum a fost utilizată.

Folosindu-se de puterea acordată de lege societăților, un număr oare-care

între ei, având tot aceea grijă, ca-și-când ar fi puii lor. Puii de bibilice seamănă cu potirnicele tinere, având la început pene foarte fine, prin urmare avem să le păzim în contre frigului și a ploilor. La nutrirea lor avem să urmăim regulile cunoscute și întrebuițate la nutrirea puilor și găinilor comune.

Reghiannul.

Prelegeri economice.

(Urmare).

Am arătat, că cultivând trifoiu, trebuie să știm și cum să nutrim vitele cu acela, de oare-ce dându-le odată prea mult, ușor se pot umfla și să crepe; am arătat, că ce trebuie să facă economul în asemenea casuri: că trebuie să lege un lemn ceva mai gros în gura vitei umflata și astfel să o preumbe până-când se desumflă; că la început trifoiul trebuie să se dea vitelor amestecat cu paie; că trifoiul pentru nutrirea vitelor trebuie cosit, când e deplin svântat; că trifoiul ca să nu se prea scuture când se uscă, ar trebui întins pe anumite capre de lemn; că sămânța de trifoiu se alege totdeauna din a doua cositură ș. a.

Trecând la cultura luțernei, am arătat, că și aceasta se poate cultiva în aceleași condițiuni, ca și trifoiul; că luțerna ține în pământul cultivat mai mulți ani, ca trifoiul; că luțerna se poate cultiva și în pământurile mai rele și aspre, fiindcă rădăcinile ei străbat până la un metru de afund prin pământ; că luțerna crește mai înaltă ca trifoiul, e mai cotoroasă, de aceea se recomandă mai mult ca nutreț verde decât uscat; că luțerna dă un bun nutreț și pentru porci, de aceea n'ar strica, dacă și economii nostri ar face încercări cu cultura ei, fie și numai prin grădini.

Am arătat, că o altă plantă de nutreț, pe care în timpul din urmă a început a o cultiva și economii nostri, este mazăricea; am arătat, că mazăricea e de două feluri: de toamnă și de primăvară; că cea de toamnă pe la noi nu se prea cultivă, fiindcă pierde prea multă peste iarnă; că mazăricea este de mai multe specii: cu bonul mai mare, mai mărunt, apoi cu bonul negru galbin

sau mai alburfu; că dintre speciile acestea, cea cu bonul mai mare, mai rotund și de culoare neagră-cafenie este cea mai răspândită, fiindcă sămânța ei se coace ceva mai târziu.

Am arătat, că ogorul pentru cultura mazărichei trebuie făcut încă de pe toamnă; că primăvara se ară apoi a doua-oară și se seamănă; că în pământurile mai sărace, e bun și gunoiul, fie înainte, fie după-ce s'a sămănat mazăricea; că mazăricea e mai puțin alegătoare ca celelalte plante de nutreț; că ea se face aproape în fiecare pământ, de oare-ce ea mai mult îngrășe decât sărăcește pământul; că în câmpurile comasate mazăricea se seamănă de regulă în pământurile acelea, cari după-ce se cosesc, se ogoresc și apoi se seamănă cu o sămăntură de toamnă; că într'un asemenea cas, mazăricea se cosește îndată după-ce a înflorit, ca să nu ajungă la coacere sămânța ei, de oare-ce ajungând la coacere și împrăștiindu-se cu prilejul cositului, poate răsări în anul următor și prin holda sămănată.

Am arătat, că la un jugăr catastral de pământ se recere o hectolitru de sămăntă; că dacă voim să scoatem și sămăntă din ea, atunci o sămăntă singură, e ur' dacă o sămăntăm pentru nutreț, atunci o sămăntăm amestecată cu ovės sau orz; când se seamănă astfel mestecată, atunci două părți se pun din semințele acelea și numai a treia parte de mazărice; că ca nutreț e bine să se samene amestecată, de oare-ce atunci nu cade, ca să se putrezească pe pământ. (Va urma).

Argășitul pieilor.

»Ceea-ce poți face tu însuși, nu da la altul să-ți facă«, a zis odată un om învățat. Sînt o mulțime de lucruri, pe cari unii oameni le-ar pute face singuri și cu toate acestea au luat obiceiul să le dea la alții. Între acestea e și argășitul (tăbăcitul) pieilor pentru casă.

Eată un mijloc ușor și care se poate aplica la toate felurile de piei (de iepuri de casă, de câmp, lupi, vulpi, câni, pisici, miei, berbeci, etc.) pentru argășitul lor.

Mai întâiu spălăm bine pielea, apoi o punem în apă rece și o ținem timp

nu sînt; fumatul e oprit; n'ai voe să vorbești cu glas tare, n'ai voe să mai stai după-ce ai fost servit, etc. Și ca antitesă, alături este o sală frumos mobilată, un adevărat restaurant de temperanță, unde se pot consuma alimente și beuturi nealcoolizate.

Debitele acestea se deschid la 8 sau 9 dimineață și se închid la 9 seara. În ajun de sărbătoare ori de Duminecă se închid la 5 ore, înainte de oiașul când se face plata muncitorilor, și rămâne închis până a treia zi. Tot așa se face în zilele de alegeri, de țirg și totdeauna când în orașe este un număr de indivizi mai mare ca de obicei.

Eată acum și rezultatele:

În Suedia, alcoolul consemnat de cap de locuitor era de 6.19 litri în 1876; în 1896 este de 2.50, rezultat minunat pentru o națiune care, cu 60 de ani mai înainte consuma 23 litri de alcool de cap de locuitor. În Norvegia, consumația

de 24 de ore, pe urmă o scoatem și o radem cu un cuțit cu gură neascuțită pentru a o curăți de carne, grăsime și firele rămase pe ea.

Se trece atunci la argășirea propriu zisă.

Pentru o piele de mărime obișnuită luăm 6—7 litre apă; o încălzim și turnăm în ea 500 gr. de peatră acră și 250 gr. sare de bucătărie, se lasă să se topească și se ferbe. Când s'a răcit de poți ține mâna în ea, se afundă pielea, se frământă timp de 12—15 minute și se lasă acolo 48 de ore.

Pe urmă se scoate, se mai încălzește odată argășeala și se afundă din nou pielea, se frământă earăși timp de 10 minute și se lasă alte 48 de ore. Acum pielea e argășită.

Se scoate din argășeală și se întinde la umbră, cu părul în jos pe prăjini rotunde, fără coaje și nețede pentru a se usca încet.

Când este pe jumătate uscată, o întindem de două-ori pe zi în toate felurile, până-ce se uscă cu totul și devine albă și moale.

Mai rămâne acum de scos usucul (grăsimea) din păr; pentru această piele este întinsă pe o scândură, se cerne pe ea cenușă de lemn, se presară pe păr și se lasă astfel 24 de ore. Cenușa se scutură bătând pielea cu o nua. Părul se pieptenă apoi cu îngrijire în direcțiunea, în care este îndreptat.

În fine, pieile sînt puse unele peste altele păr la păr pentru a le păstra — dacă nu sînt vândute sau dacă nu sînt întrebuițate îndată, făcând din ele blănuri pentru casă. P. G. Salvia.

Răsăditul.

Ori-ce greșeală făcută la răsădit nu se mai poate îndrepta. Multe din legumele noastre, indeosebi carfiolul, calarabele și țelerul trebuie să aibă la răsădit cât mai multe rădăcinuțe. Înmulțirii acestora îi ajutam foarte mult, dacă după creșterea primei foițe răsădim firul într'un pământ gras la o distanță de 3—5 cm. Cu acest prilej tăiem rădăcina principală pe jumătate și implântăm firul ceva mai adânc de cum a stat în

era în 1876 de 3,35 litri; în 1890 era de 1.50.

Este evident că rezultatele acestea se datoresc nu legii, ci modului inteligent cum au știut să profite de ea societățile de temperanță și diferitele ligi anti-alcoolice.

Numai prin societăți de temperanță și ligi antialcoolice se poate combate mai cu folos flagelul alcoolismului. Dar nu e de ajuns să se răspândească în popor ideile de temperanță. Mai e de nevoie să i-se dea și mijloacele de scăpa de ispita alcoolului. De aceea, trebuie să înlocuim cărcima cu cafeneaua de temperanță, din care să fie exclus alcoolul.

În Anglia sînt astăzi 7000 de cafenele de temperanță, instalate în așa fel încât să atragă cât mai mult pe consumator, și ocupă 56.000 de angajați. Eată un fapt, care dovedește îndeeajung acțiunea lor directă asupra alcoolismu-

de societăți de temperanță deveniră adjuccatare a licențelor de debit, spre a le exploata într'un scop igienic, și așa în cât să restrîngă consumația alcoolului.

Fiecare debit este pus sub conducerea unui girant cu leafă fixă, și absolut fără nici un beneficiu din vînzarea alcoolurilor; în schimb însă, acest girant poate să realizeze foloase, — deosebit de leafă — din vînzarea alimentelor și beuturilor nealcoolice. Cu chipul acesta, el n'are nici un interes să îndemne pe clienți la consumarea rachiului, și astfel influența nefastă a cărcimarului a fost înlăturată.

Rămâne cărcima, care printr'un regulament interior devine un stabiliment prea puțin ospitalier și antipatic beutorului.

Vînzarea pe credit este oprită, ear' prețul beuturilor în detaliu e foarte scump. Nici un confort, care să îndemne pe mușteriu să stea în cărcimă; scaune

locul, unde l-am sămănat. Urmarea e, că se formează o mulțime de fire rădăcinoase, cari singure numai sînt în stare să sugă nutrețul pentru plantă.

Cu mare grijă trebuie să fim la scosul firelor, ca să nu se smulgă rădăcinile firease, căci cu atât au mai puține de acestea, cu atât putem fi mai siguri de un rezultat slab.

Nefiind pământul stratului destul de pufoasă, îl udăm cât mai bine, ca să putem scoate firele ușor. Mai bine e să ridicăm pământul cu hârlețul și din bucata aceea de pământ să scoatem firele cu îngrijire. Dacă timpul e cald ori bate vîntul, să ferim firele de răsăd cu cea mai mare grijă de soare și aer. Care se interesează mai mult de grădina lui va face un cir din lut, balegă de vacă și apă, în care moaie rădăcinile răsădului.

Dacă trebuie să răsădim pe timp uscat, facem o gaură cu un cuiu de lemn, în care turnăm apă încălzită la soare și numai după câteva ciasuri răsădim firele, dar' după ameazi târziu. Rădăcinile să nu fie indoite în pământ, pământul să le acopere bine și într'o formă pe toate.

Regula e, că la răsăditul statornic să nu așezăm firul mai adânc decum au fost mai înainte. După răsădit udăm numai decât fiecare fir. Nu e bine să arăm sau să săpăm locul de răsădit cu mult timp înainte de a răsădi. Îndeosebi la câmp răsădim totdeauna în pământ arat sau săpat din proaspăt.

Despre stirpirea coarnelor la capre.

Caprele sînt animale sburdalnice, cari de multe ori și din chiar senin își fac plăcerea de a ataca pe om, îndeosebi pe copii, cu lovituri date cu coarnele ei. Pentru copii pot deveni aceste lovituri primejdioase, de aceea unii economi obișnuiesc a stirpi coarnele caprelor.

Lucrul acesta se face în modul următor: Iedului care e de 3-4 zile, i-se rad perii pe locul, unde se vedeși se poate simți rădăcina cornițelor. Îi acoperim apoi ochii cu o cârpă, ca să nu i ajungă

lui: la Liverpool, care are 64 de cafenele de temperanță, cifra arestărilor pentru beție s'a scoborit în câțiva ani dela 21.694 la 9005.

Pe lângă aceste cafenele de temperanță, Anglia a înființat în mai multe orașe cercuri pentru muncitori basate pe același principiu. La Liverpool cercul muncitorilor cumpătați posedă un local unde se găsește: în etagiul de jos, un restaurant și o cafenea; în etagiul de sus, săli de intrunire și de lectură, o bibliotecă, o casă de economie, un birou pentru asigurări pe viață; afară de acestea, o grădină cu diferite jocuri și eserciții corporale.

Toate acestea dovedesc, că legile singure sînt insuficiente pentru combaterea alcoolismului atunci, când nu sînt secundate de eforturi serioase din partea inițiativei individuale.

ceva în ei, unul ține iedul și altul îi picură 5-6 picături de acid de salpetru pe rădăcina cornițelor, care se simte ca un bon de mazăre. Trebuie grijit, ca să nu se picure toate picăturile deodată, ci dela una până la cealaltă să treacă totdeauna câteva secunde, așa că picătura premergătoare să fie totdeauna arsă. O singura aplicare a acestui mijloc e îndestulitoare. Iezii nu arată, că ar suferi dureri mari.

Se poate întempla, ca la câteva zile după operațiune să se arete în rana cauzată de arsura acidului purouiu. În cazul acesta le spălăm cu apă de carbol, creolin ori lisol (1 procent) avînd grijă îndeosebi vara, să nu și depună insectele ouăle lor în rană. Când va fi iedul pe deplin vindecat, se mai caută încă odată bine și dacă s'ar mai arăta vre-o urmă de corn, mai putem repeta operațiunea dintăiu, nu însă, până-când ranele cele dintăiu nu s'au vindecat pe deplin.

SFATURI.

Vin de miere. Punem 10 kg miere în 40 litre apă curată și ferbem totul cam un cias deasupra unui foc domol, curățind mereu spuma, până nu mai observăm pe suprafață nici o beșicuță. Totul turnăm acum într'un butoiăș de 10 vedre, în care am pus mai înainte $\frac{1}{4}$ de vadră drojdii de vin. Scuturăm butoiul de câteva ori și lăsăm vinul să fearbă la o căldură moderată în pivniță. După 6-8 săptămâni tragem vinul cu grijă într'un butoiu curat, care să se umple. Turbureala rămasă o străcurăm și o punem apoi în sticle, cu cari să umplem butoiul al doilea, când începe să sece. Vinul acesta se tractează ca ori-care altul. Dacă vrem să aibă un gust și mai bun, îi adaugem ceva cognac curat, precum și nucă de muscat, scorțișoară etc., sdrobite nu prea mărunt.

Caii bolnavi de colică să fie preumblați $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{2}$ oră la pas apoi să fie puși într'un loc acoperit bine cu paie, unde i frecăm pe tot trupul tot cu paie. Iritațiunea pielii poate fi mărită, dacă stropim înainte de frecare trupul calului cu spirt de camfor sau cu terpenin. Voind a folosi ceva lăuntric îi turnăm teiu de mușetel. La colice nervoase produse de răceală ajută și legături cu apă caldă aplicate pe partea dinapoi a corpului.

Caii nărăvași. Căzînd un cal în hămat și nevrînd să se scoale, îl putem silii la aceasta fără de-a-l chinui cu bătaii, astupându-i nările nasului cu puțină earbă sau cu vr'un burete. Răsuflînd calul numai pe nas, se simte în curînd neliniștit și se ridică. La calul, care se încăpățînează și nu mai vrea să tragă (aici nu e vorba de poveri, cari trec peste puterile lor), îi virim o bucată de pământ sau de glie în gură. El își dă toată silința să scape de ce i-s'a virit în gură și uitîndu-și în cele mai multe cazuri de propusul lui începe eară să tragă, fiind mînat.

Contra păduchilor la găini e cel mai bun mijloc pravul de var. În scopul acesta aruncăm prav de var pe pereții și plafonul cotețului până când n'a mai rămas nimic neacoperit de el. Vărul căzut pe podeală îl adunăm și-l mai înproșcăm odată, de două ori prin coteț. Păduchii de pe găini îi stirpim, suflîndu-le printre pene prav de insecte.

Știri economice.

Coroanele și banii mărunți la plată. Banca austro-ungară comunică: În sensul dispozițiilor legale nu e nime obligat, prin urmare nici banca austro-ungară, să primească mai mult ca 250 cor. în piese de 5 cor., mai mult ca 50 cor. în piese de 1 cor., mai mult ca 10 cor. în piese de nicăi și mai mult ca 1 cor. în piese de bronz.

Din producția României. Producțiunea totală a porumbului din România în anul 1900 s'a ridicat la 2,990,000 hectolitri, rezultați de pe o întindere de 2,019,000 hectare.

Iată acum și câteva date asupra producțiunei altor plante leguminoase. Fasolea a dat o producțiune de 540,000 hectolitri.

Cartofii au dat o producțiune de 945,000 hectolitri.

Meiul s'a produs într'o cantitate de 720,000 hectolitri pe o întindere de 166,000 hectare.

Fructele artificiale și naturale au dat un produs de 11,400,000 hectolitri.

Măsurile metrice. Comitetul internațional pentru măsuri a hotărît în ultima sa ședință următoarele prescurtări pentru măsurile metrice: kilometru *km*, metru *m*, decimetru *dm*, centimetru *cm*, milimetru *mm*, 1 micron (0.001 mm) μ . Măsuri de suprafață: kilometru pătrat *km²*, hectar *ha*, ar *a*, metru pătrat *m²*, decimetru pătrat *dm²*, centimetru pătrat *cm²*, milimetru pătrat *mm²*. Măsuri de volum: metru cubic *m³*, 1 ster (1 metru cubic ca măsură de lemne) *s*, decimetru cubic *dm³*, centimetru cubic *cm³*, milimetru cubic *mm³*. Măsuri de capacitate: hectolitrul *hl*, decalitrul *dal*, litru *l*, decilitru *dl*, centilitru *cl*, mililitru *ml*. Greutăți: tona *t*, maza metrică *q* (după vorba franceză quintal), chilogram *kg*, gram *g*, decigram *dg*, centigram *cg*, miligram *mg*, microgram (0.001 mg) γ .

Importul viței de vie din alte comitate în comitatul Sibiului e strîns oprit pentru toate comunele, în cari nu s'a arătat încă filoxera. Vița importată va fi arsă, ear' dacă e deja plantată va fi scoasă pe spesele proprietarului prin un organ al inspectorului vinicol, care va desinfecța și locul. Spesele acestea sînt foarte mari. În vile molipsite de filoxeră pot fi aduse vițe, dar' acestora trebuie să li-se alătore și un certificat dela primpretorul competent. Atragem atențiunea vierilor nostri asupra acestor dispozițiuni.

CRONICĂ.

Daruri pentru biserică. Din Crăciunești ni-se scrie: Vrednicii creștini Maria Drăgan și Petru Barna lui Mihaiu au dăruit pe seama Sf. bisericii un apostol frumos legat cu litere latine. Buna și evlavioasa creștină Maria Drăgan în tot anul dăruiește pe sf. Paști făină și lumini și multe daruri jertfește la casa lui Dumnezeu. În anii trecuți a dăruit o față de masă foarte frumoasă lucrată cu mătășă în tricolor pe sf. prestol cu multă istețime de stimata d-șoară Lucreția Stanca din Băița și un stihar preoțesc foarte frumos și patru stihare foarte frumoase pentru copii administratori și trei perdele frumoase la ușile sf. altar și multe alte daruri. Bunul Dumnezeu s'îi lungească firul vieții la mulți fericiți ani, că este o femeie căreia îi sântem datori tot respectul și recunoștința. *Nicolae Sula, crâșnic.*

— Dl Nicolau Rotar, vigil la calea ferată în Balomir, ca să dea o nouă dovadă de dragostea lui către cele sfinte, a plătit singur maslul de obște făcut în Vineria patimilor. Pentru această creștinească faptă îi dorim răsplată cerească. *N. Suciș, par. I. Balomir, inv.*

— Domnul Nicolau Penciu, jude regesc cercual în pensiune, a donat — precum ni-se scrie din Veneția inferioară — bisericii gr.-or. de acolo două parcele de pământ în valoare de 84 coroane, cari s'au trecut pe numele bisericii cu drept de proprietate. Bisericii gr.-cat. din aceeași comună, dl N. Penciu încă i-a dăruit două pământuri în valoare de 60 coroane, cari deasemenea s'au transcris ca proprietate pe numele bisericii, ear' pentru repararea acestei biserici a dăruit 100 cor. în bani gata, dați la mâna curatorului prim. — Fapta nobilă se laudă de sine.

Fundațiune. Din Laz ni-se scrie: Dl Ioan Cucuian lui Avram, ca cântăreț de frunte al bisericii noastre din Laz, dimpreună cu soția d-sale Irina năso, Breazu, văzând că cântăreții bisericii noastre n'au nici o plată pentru oste-neala lor, s'au îndurat de au depus în 25 Martie v. a. c. la lada bisericii noastre din Laz o donație de 240 coroane, hotărînd următoarele:

Banii au a se da cu interese, și interesele au a le folosi după 200 de cor. cântăreții bisericii, făcând ou suma de 16 coroane un ospet cu titorii la olaltă, ear' interesele după 40 de coroane sînt pe seama preotului, care pentru ele are a servi în tot anul un parastas în sfânta biserică pentru donatori. Capitalul rămâne pentru totdeauna neatins. Atotputernicul Dumnezeu să le răsplătească cu darul seu cel cereșc.

Sava Cătană.

Studentii și învățăceii din protopopiatul gr.-cat. al Sibiului. În sinodul protopopesc al Sibiului ținut în 4 l. c. s'au cetit între alte rapoarte și o statistică instructivă despre studenții dela școalele medii și universitate, precum și despre învățăceii de meserii născuți în protopopiat. Fiind datele aceste foarte interesante și pentru publicul oel mare, le public în următoarele:

La institutele de inv. sînt înscriși după comune din Armeni 17, Ghijasa-de-sus 7, Veștem 7, Orlat 5, Alămor 5, Șeica-mare 4, Boarta 4, Buia 3, Călvăsăr 3, Slimnic 3, Ștenea 3, Ocna 3, Șurmică 2, Șaldorf 2, Sadu 2, Gurariului 2, Șelcău 1, Rășinari 1, Ludoș 1, Hamba 1, ou totul 69 de ambe sexe; ear' la meserii ca învățăceii sînt aplicați din Șurmică 6, Ludoș 5, Ocna 3, Veștem 3, Armeni 3, Boarta 3, Hașag 3, Racovița 3, Alămor 2, Gurariului 2, Șeica-mare 2,

Călvăsăr 2, Ghijasa-de-sus 1, Hamba 1, Ștenea 1, Slimnic 1 și Cisnădie 1, ou totul 41 învățăceii aplicați la diferite meserii.

Precum se știe, tinerii de ambe sexele din protopopiatul Sibiului vor fi în sensul dispozițiilor fundatorului, dl Ioan Vișa, preferiți la conferirea de stipendii din această fundațiune față cu alții din alte localități și după-ace este speranță că în anul viitor se va înactiva această fundațiune, și învățăceii de meserii și de comerț se vor înmulți în proporțiunea recerută, ca așa poporeni din acest protopopiat să facă us de beneficiul oferit de bunul lor fundator.

R.

La fondul de 20 bani, pentru acuirea unui local ou hală de vânzare pe seama *Reuniunii sodalilor români din Sibiu*, au contribuit următorii: Zacharia Boiu, asesor consist.; Calopi Boiu n. Demian; Dr. Romulus Boiu, director (Budapesta); Baptist Boiu, profesor; Olimpiu Boiu, șef-director la domeniul coroanei (Bicaz, România); Tassy Boiu, subcassar la *Albina*; d-șoara Cornelia Ciceiu (Sibiu); d-na Maria Ciceiu n. Boiu; Demetriu Moldovan, protopresbiter; d-na Ioana Moldovan n. Boiu (Sighișoara), Ioan Crețu, asesor la sedr. orfan., d-na Eugenia Crețu n. Tobias; Mărioara, Ionel și Liviu Crețu (Sibiu); Petru Aleman Opriș; Opriș Muntiu; Ioanș Motronea și Ioan Olariu (Poplaca); Traian Lazea, inv. (Lăpugiu, tractul Cămpeni).

Cei-ce doresc să contribuie la acest fond sînt rugați a trimite sumele la adresa presidentului Reuniunii dl Victor Tordășianu, referent consist. în Sibiu.

Teatre la sate în România. Dl I. Kalinderu, administratorul domeniilor coroanei, a luat o dispozițiune care merită o atențiune deosebită, fiind pentru prima oară când se încearcă în țeară un asemenea lucru.

E vorba de înființarea de teatre în satele de pe administrațiunea domeniului coroanei.

Dl Kalinderu a luat dispozițiunea de a se înființa la sate scene, pe care să se joace diferite piese sătești.

În sensul acesta dl Kalinderu va adresa în curînd o circulară agenților de pe la domeniile coroanei.

Cărțile postale. S'a întîmplat, că unii funcționari de postă luau porto de pedeapsă pentru cărțile postale — îndeosebi ilustrate — pe cari nu era tipărit numai *Levelező lap*, ci și *Cartă postală* ori *Postkarte* etc. După-cum comunică conducătorul oficiului postal din Sibiu, pe carta postală poate fi scrisă titula în ori-ce limbă, numai să fie scris deasupra — fie și cu creionul — și unguerește *Levelező lap*. Banii de pedeapsă, încasați pe nedrept, îi răsplătește posta de aici.

Faptă urită. Din Fenlac ni-se scrie, că chiar persoana, care ar trebui să fie pildă vie de purtare creștinească în comună, s'a apucat să bată pe un biet bărdăș, care-i muncise mult fără ca să-și poată scoate plata pentru munca lui. Comuna întreagă e indignată de această purtare.

Învățătorii ca mântuitori de viață. Ministrul școalelor voește să pună pe învățători în poziția de a pute da la ori-ce nenorociri grabnic ajutor celor năpăstuiți. În scopul acesta va distribui între ei cărți, din cari să poată învăța lucrul acesta; în adunările învățătoresci se vor ceti disertațiuni ou privire la aceasta și în programele de studiu ale preparanșilor se vor pune în curînd și câștigarea acestor cunoștințe.

Revoltă de muncitori. În István-völgy, comitatul Torontalului, s'au răscolat muncitorii de pământ ai proprietarului Andreiu Hollósy contra acestuia, cerînd plată mai bună. Până i-a purtat ou vorba, au sosit și gendarmii chemați în grabă, cari au prins pe conducătorii bieșilor muncitori.

Prinderea unui ucigaș. Lângă Borgo-Prund se aflase deunăzi cadavrul grozav de mutilat al lui Ioan Silvan din Nepos. Gendarmeriei i-a succes să afle pe ucigaș în persoana vagabundului N. Vlad, care a și mărturisit fapta, spunînd că l-a omorit, ca să-și poată fura cele 64 cor., ce le avea.

Fratricid. Înainte ou câteva săptămâni fusese omorit în Gilad Trăilă Birciu. Pe locul omorului se aflase un revolver, despre care s'a constatat, că e proprietatea fratelui celui ucis, a lui Adam Birciu. Acesta, dimpreună ou complicitii lui, Ioan Vidu și George Breban se află acum în temnița tribunalului din Timișoara.

Un mort hoț. La o stație mică între Mehadia și Caransebeș s'a întîmplat, că într'o seară doi țărani aduseră un sicriu gol, după-cum ziceau, care trebuia trimis dimineața următoare mai departe ou trenul. Șeful a primit sicriul și a lăsat să-și așeze în odaia de lângă cancelarie. După 9 ore se găta de oulcare. Chemat la aparatul telegrafic, ceti ou mirare pe fașia de hârtie: Grijește de mort! Bietul funcționar încremeni, ou atât mai virtos, că aparatul lucra mereu și altă știre nu primia, fără: Grijește de mort! De somn n'a mai fost vorbă. Târziu noaptea a auzit în odaia ou sicriul niște sgomot. A încuiat ușile și aproape nebun de spaimă a stat până dimineața la aparatul, care mereu îi trimitea știrea: Grijește de mort. Dimineața venind servitorii și intrînd în odaia ou sicriul, îl aflară pe acesta deschis, dar' deschisă era și cassa verthaimiană, din care lipsiau 600 cor. Hoțul încă nu e prins.

Un învățăcel poate afla condiție stabilă într'un bun atelier de sculptură de peatră, unde poate învăța tot felul de lucruri ce cad în bransa sculpturii de peatră. Acest bun atelier este al dlui Nicolae Simtion în Sibiu, Kirchengasse nrul 11.

„Tengerre Magyar“! Devisa aceasta a Ungurilor începe a se repeta zilnic. Din Chichinda-mare primim știrea, că contele Pálffy Rájner, căpitan la husari, lăsînd o sumedenie de datorii a luat-o spre America. Contele Pálffy era logodit de o jumătate de an ou bogată și tinără veduvă de magnat, care deja ca mireasă, în trei rînduri i-a plătit datoriile, dar' înzădar, căci mirele ei din nou și-a urcat pasivele la vre-o 200.000. În sfîrșit frumoasei veduve-mirese i-s'a urit de toată treaba și i-a retrimis inelul de logodnă, care așa de multe parale a costat-o. Dovadă, că între logodnici sînt păgubitoare... avansurile.

Cavalerismul în Ungaria se lățește până și între cocși. Așa doi surugfi de-ai baronului Solymossy amoresați fiind de una și aceeași fată, s'au hotărît, ou prin *duel* să decidă asupra *mănei iubitei*. Luîndu-și patru *secundanți*, fără medici, au eșit la câmp; armele: două furci de fer. Aici Szurós József așa l-a pilit în cap pe rivalul seu, Vorosák Antal, încît acesta căzu mort la moment. *Cavalerul* rămas în viață, împreună ou *secundanții*, aștăzi e pus la răcoare, unde sigur îi va scăde focul dragostei, ce nu permite *rivali*.

Paști albe. Duminecă, ziua primă de Paști, natura ne-a făcut o surprindere cam neplăcută. După-ce înainte de ameazi plouase neîntrerupt, punct la ora 1. p. m. încep să ningă și a nins neîncetat cu fulgi mari și deși până seara târziu. Un strat gros de zăpadă s'a așezat pe strade și pe copreșele caselor, ear' pomii împodobiți frumos cu muguri bine dezvoltăți trebuiră să se plece și să se rupă sub greutatea zăpezii. În mai multe locuri ale orașului (strada Cisnădiei, strada Faurului, Piața mare etc.) sîrmele telefonice s'au rupt și au căzut peste cele încărcate cu electricitate și de acolo până jos în stradă. Prin contactul cu curentul electric, sîrmele acestea încă s'au încărcat cu electricitate. De aceea se întimplă, că atingându-se de ele, fură momentan omorîți patru cai, ear' trei fură greu răniți. Un servitor dela postă și o servitoare încă au fost greu atinși de curentul electric. Poliția a luat imediat măsurile de precauțiune. Din cauza ruperii sîrmelor, a fost întreruptă și comunicația telegrafică. — Pe munții din jurul Clujului încă a căzut zăpadă groasă, din care causă temperatura s'a răcit foarte tare. În Sibiu a doua și a treia zi de Paști timpul a fost frumos, zăpada s'a topit. Astăzi earăși a început se plouă.

Băile de aur din Africa-sudică vor fi redeschise în curînd. Deja aproape de doi ani stau închise din cauza răboiului anglo-bur, spre marea pagubă a pieții din lumea întregă. Guvernatorul englez, Milner, a luat deja dispozițiuni să se înceapă munca. În băi vor lucra vre-o 200.000 muncitori, cea mai mai mure parte *negri*, supuși englezi și portugali.

Necrolog. Subscrișii cu inima înfrîntă de durere anunță tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților, că mult iubitul tată, moș, socru și cuscru *Alexandru P. Ramonșianu*, preot gr-cat. în Turda-veche, după un morb greu, împărtășit cu sfintele sacramente ale muribunzilor, și-a dat nobilul seu suflet în mâinile Creatorului în 11 l. c., la 1/2 oră p. m., în etate de 69 ani și 42 ani ai preoției sale. Rămășițele pămîntești ale neuitatului defunct s'au așezat spre eternă odihnă, azi, în 13 Aprilie st. n., la 2 ore p. m., în cimiterul sfintei biserici gr-cat. locale. Fie-i țărîna ușoară și memoria neuitată! *Georgina Ramonșianu* născută *Crîșanu*, ca noră; *Enea, Zoița, Coriolan și Sabina*, nepoți și nepoate; *Romulus Ramonșianu*, preot gr-cat. în Mărgău; *Remus G. R. Ramonșianu*, farmacist în Făgăraș, ca fii; văduva *Elena Cornoș* născută *Crănyî*, ca cuscră. — Despre încetarea din viață a lui *Alexandru P. Ramonșianu* a publicat un necrolog și institutul de credit și economii din Turda *»Arieșana«*, al cărei membru în direcțiune a fost repozatul.

— Subscrișii cu inima înfrîntă de nemărginită durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoscuților, că preaiubitul soț, tată, fiu, frate, ginere și cumnat *Dr. Teodor Pascu*, medic universal și medic secundar la tribunal, după un morb greu și îndelungat, împărtășit cu sfintele sacramente, în etate de 34 ani, în al 11-lea an al prea laborioasei sale activități și a mult fericitei sale căzătorii, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, în 16 Aprilie a. c., la 1 1/2 ore din noapte. Rămășițele pămîntești ale scumpului decedat s'au așezat după ritul gr-or. spre odihna eternă, Mercuri, în 17 Aprilie a. c., la 3 ore d. a., în cimiterul evang. din loc. Fie-i țărîna ușoară și memoria în etern binecuvîntată! *Bistrița*, la 16 Aprilie 1901. *Ana Silvia Pascu* născută *Crăciun*, ca soție; *Teodor, Silviu, Octaviu*, ca copii; *Danil Pascu*, notar cercul, *Maria Pascu*, ca pă-

rinți; *Teodor Crăciun*, subjude reg., *Teresia Crăciun* născută de *Papp*, ca socri; *Mihail Pascu*, preot gr-or., *Rafila Vișan*, *Maria Bârsan*, *Ema Groze* născ. *Pascu*, ca frați și surori; *Dr. Romulus L. Crăciun*, medic, *Maria Pascu* născută *Goron*, *Simion Vișan*, notar cercul, *Ioan Bârsan*, preot gr-cat., *Sever Groze*, preot gr-cat., ca cumnați și cumnate.

Petreckeri. Corpul inv. din Orlat invitat la producțiunea teatrală musicală care se va da Duminecă, în 21 Aprilie st. n. 1901, în sală la *»Hitsch«*. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare: Locul I. 1 coroană 60 bani; Locul II. 1 coroană; Locul III. 60 bani. Suprasolviri și oferte marinimoase se primesc cu mulțumită și se vor cuita publice.

Program: 1. a) *»Coroana cufundată«*, cor de plugari; b) *»Sună buciumul«*, cor de plugari. — 2. *»Rada«*, poezie de *G. Coșbuc*, declamată de * * * — 3. a) *»Toamna«*, cor de plugari; b) *»Păsărica«*, cor de plugari. — 4. *»Satira III.«* a lui *Eminescu*, declamată de * * * — 5. a) *»Tainic se luptă«*, cor de plugari; b) *»Sum Român«*, cor de plugari. *»Biletul de tramvai«*, comedie într'un act de *Gr. Mărunțean*. Joc.

— Societatea română de cântări și musică în Caransebeș, invită la concertul ce se va aranja cu grațiosul concurs al d-șoarelor *Anița și Marița Onițiu*, la Dumineca Tomii, în 8/21 Aprilie, în sala mare a hotelului *»Pomul verde«*. Inceputul la 8 ore seara. Venitul curat e destinat fondului pentru sfințirea steagului societății.

Oferte generoase și suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe calea publicității.

PROGRAMA:

1. *»Ângerul a strigat«*, cor de bărbați de *I. Murășan*. — 2. *Ariette* din opera *»Romeo und Julie«*, de *Ch. Gounod*, cântată de domnișoara *Anița Onițiu*, acompaniată la pian de d-șoara *Marița Onițiu*. — 3. *»Hățegana«*, cor de bărbați de *T. Popovici*. — 4. *Romanță* din opera *»Die Afrikanerin«*, de *G. Meyerbeer*, cântată de d-șoara *Anița Onițiu*, acompaniată la pian de d-șoara *Marița Onițiu*. — 5. *»Mor fetiço mor«*, cor de bărbați cu solo de bariton de *T. Cerne*. Joc.

Un omor a fost săvîrșit la poalele *Heniului*, lângă *Borgo-Prund*, înspre Dumineca trecută. Victima găsită cu capul zdrobit prin petri și ciomege e un biet Român din jurul Năsăudului; numele însă nu-i este cunoscut până acuma, așa fiindu-i de zdrobit capul, încât nu se poate cunoaște după față. Cruzii ucigași nu se știu încă.

Esundări în Marmăția. Din Marmurăș primim știrea, că în urma ploilor calde din săptămîna trecută, zăpada de pe munți a început să se topească în cantități tot mai mari, așa că toate apele, dar' mai ales *Tisa* a devenit așa de mare, încât a *esundat*, rupînd zăgasuri și acoperind teritorii considerabile în jurul seu. Pagubele cauzate sînt mari. Lemnele de plute, cari se aflau gata spre transport au fost *duse de apă*, așa, că paguba erarului e de vre-o 100.000 coroane.

Sabia și oficerii. La inceputul săptămîinii acesteia s'a publicat în toate casarmele din Praga un ordin al comandei militare adresat oficerilor și suboficerilor, prin care cu toată strictetea li-se interzice acestora de a face întrebuintare cu ocaziunea exercițiilor militare de sabie. Se zice apriat, că *oficerul la nici un cas nu poate atinge cu sabia trupul soldaților*. Ordinul acesta se consideră ca urmare a casului *Zihak* (maltratată de un oficer) adus înaintea parlamentului de deputatul *Klofaç*.

Câți Musulmani sînt pe lume? După socoteala cea mai nouă numărul tuturor Musulmanilor din lume se urcă la 199 milioane. Dintre aceștia în Turcia-europeană locuiesc 18 milioane, în Asia-mică, *Deludgistru* și *India* 99 milioane, în China 23 milioane, în America-de-nord 36 1/2 milioane, ear' împrăștiati în număr mai mic prin lume sînt 23 milioane.

Dare de seamă. *Gentila d-șoară Maria Rațiu* din *Teiuș* a donat bibliotecii învățătorilor români din tractul *Alba-Iulia* următoarele cărți: *Psihologia Stilului* de *P. Negrulescu*; *Duch muscălesc*, trad. de societ. teologilor *»I. Micu Clain«*; *Loango* de *T. V. Stefanelli*; *Biblioteca pentru toți*, nr. 7, 8, 31, 32—33, 85; *Autori români* de *A. I. Odobescu*; *Codrean* de *G. Simu*; *Nathan* de *Lesing*; *A magas éjszakon* de *Hoffmann F.* Pentru care faptă nobilă îi aducem și pe calea aceasta sincera noastră mulțumită. *Alba-Iulia*, în 3 Aprilie 1901. *Nicolae Dușă*, bibliotecar. *Ioan Pampu*, președinte.

— Mica noastră comună bisericească gr-or. din *Șaldorf* edificându-și o biserică nouă, care lipsia total, la anul 1888—91 mai mult prin ajutorul *Prea Veneratului* consistor, care a fost foarte însemnat pentru comuna noastră, apoi 100 fl. dela *M. Sa*, 25 fl. dela *biserica Sf. Nicolae* din *Brașov*, precum și dela alte persoane private, totuși a rămas într'o datorie însemnată față de micul popor și cu multe lipse în odoare bisericești.

Aflînd despre acestea întăiu la anul 1891, a dăruit bisericii noastre *Bucura Andreiu Dan* din *Zărnești*, la îndemnul unchiului d-sale, astăzi *I. P. Sf. nostru* *Metropolit Ioan Meșianu* 115 fl. pentru procurarea unui clopot, care momentan s'a și procurat, cu inscripția: *»Dedicat întru memoria Mariei și a lui Ilarie Duvlea prin Bucura Andreiu Dan din Zărnești, 1891«*. Tot în acel an s'a procurat sf. potir, disc și steaua de un călugăr, fiu al comunei noastre, cu 25 fl. v. a. La anul 1897 prin recomandarea *Rever. Domn. ases. consis. Zacharie Boiu* dela *»Reuniunea femeilor române din București«* 143 fl. 18 cr.; preoteasa *Paraschiva Candidenescu* un prapor 10 fl. v. a.; *Nicolae Muica* din *Avrig* cu soția sa, comerciant și domiciliat în comuna noastră un rînd de vestminte cu 40 fl.; în anul trecut *Ioan Buntea* și soția un prapor 10 fl.; *Șofron Stângaciu*, faur, un epatrafir 8 fl. v. a.; doamna văduvă *Rafila Calman* din *Sibiu* un apostol 4 fl. 75 cr.; mai multe muieri din comună un rînd de vestminte negre care lipsiau cu 20 fl. și o cruce de nicăl cu 3 fl., ear' în anul acesta *Achim Lascu* din *Vale* cu soția sa au dăruit *Liturgierul* cu 3 fl. 95 cr.

Acestor binefăcători și spriginitori venim prin aceasta a le exprima și pe calea aceasta cele mai călduroase ale noastre mulțumiri. Dumnezeu le răsplătească jertfa adusă la altarul Domnului. *Șaldorf*, 7 Martie 1901. În numele comitetului parochial gr-or. rom. *Candit Candidenescu*, paroch.

Tuturor le este cunoscut, că semințele de economie și de grădini ale lui *Mauthner* produc de trei-ori mai mult ca alte semințe. Escelente sînt indeosebi semințele de napi împregnate cu marca firmei *»Sternmark«* și sînt ase deosebi de altele contrafăcute. Se pot cumpăra dela firma *Mauthner* în *Budapesta*.

Concurse bisericești-scolare. *Diecesă gr-or. a Aradului*. Parochia *Verzării-de-sus* și *Verzării-de-jos*, protopresbiteratul *Vascăului* (*Beiuș*). Dotațiunea: Bir de 2 coroane dela fiecare familie, pămînt parochial cu venit de 60 coroane, stola și locuință liberă cu

grădină. Termin 30 Aprilie v. a. c. — Parochia *Cheșa*, ppresb. Beliu. Emol.: 8 jug. 658° pământ arător, în cazul că nu capătă ajutor dela stat 16 jug. 1316°, competența de pășunat, câte o măsură de cucuruz dela 210 case, stola și locuință. Termin 29 Aprilie v. — Par. *Lăpușnic*, ppresb. Belințului. Emol.: dela stat 434 coroane, 32 jug. pământ, birul preoțesc și stola. Termin 30 Aprilie v.

Diecesa gr.-or. a Caransebeșului. Postul învățătoresc din *Satul-nou*, propresb. Panciovei (Réva-Ujfalu). Emol.: 800 coroane, cortel și grădină de legumi, 4 stângini lemne, dela înmormântări 1 coroană. Activitatea ca învățător se începe din 1 Septembrie a. c. Concurenții să se prezente și la biserică. Terminul 30 Aprilie v. a. c.

Știri din piață *Oradea-mare.* Grâu, mija metr., 13.80—14.20 cor., săcară 13.20—13.60 cor., orz 11.60—12 cor., ovės 12.60—13 cor., cucuruz 10.60—11 cor., fasole 38, linte 42, mazere 15.80 coroane.

Brașov. Grâu, hl. 11.20—12 cor., săcară 8.40—8.80 cor., orz 7.40—7.80 cor., ovės 5.20—5.50 cor., cucuruz 7.50 cor., mazere 17.20 cor., linte, 20 cor., fasole 10.40 coroane.

Sibiu. Grâu, hl., 10—11.60 cor., săcară 7.60—8.40 cor., orz 8—9 cor., ovės 4—5.60 cor., cucuruz 7—7.80 cor., mazere 14—16 cor., linte 18.20 cor., fasole 10—11 coroane. Ouă, 10 bucăți 40 bani.

Făgăraș. Grâu, hl., 10—10.50 cor., săcară 7.50—8.20 cor., orz 6—7 cor., ovės 5—5.50 cor., cucuruz 7—8 cor., linte 12—20 cor., mazere 10—12 cor., fasole 8—9 cor. Ouă, 8 bucăți 20 bani.

Tablouri românești.

La administrația »Tribunei« se află de vânzare următoarele tablouri, cari fac podoaba ori-cărei case românești:

Portretul Metropolitului Andrei baron de Șaguna . . .	cor. —40
Portretul Metropolitului Sterea Șuluțiu	> —40
Portretul profesorului Gregoriu Silași	> —30
Portretul Il. Sale dlui Dr. D. Radu, episcopul Lugojului	> —30
Prefectul Avram Iancu în fruntea oștirii	> —40
Catedrala din Blaj	> —60
Conferența națională dela 1894	> 3.—
Românii la Debrețin	> —60

R Î S.

Luleaua (pipa).

Danciu plecase cu Dănciucu la gărlă să se scalde. Cum au ajuns, Dănciucu se și repezi în apă cu luleaua tată-seu în gură.

Fiind apa mare, Dănciucu începui a răoni din apă:

— Sări tateo, sări oă mă îneci!

Cum auzi Danciu, începui să rănească de pe mal la el:

— Haruncă luleaua, plesniți-ar fiera, harunc-o iute, să nu te pue draou să te îneci cu ea. Imp. de E.Ș.T. Libeg. 7

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Din *Helmeag*. Scrisori neisăcătite nu putem folosi.

✉ *Tinerimea școlară, Șistaroveț*. Sosit prea târziu, așteptăm raport.

✉ *Reuniunea meseriașilor, Sebeș*. Idem.

Dlui I. Gerga, Oravița. Pentru numărul de Paști ar fi fost potrivită, acum e prea târziu.

Dlui Ilie Zestran, jude com. Vrei tabele pentru calcularea cametelor?

Dlui N. Anca, ab. 851. Aveți drept, s'au dispus cele necesare.

Dlui I. Boldea, inv. Să vă adresați dlui Gavrilă Aluaș, inv. în Râkos-Terebes, com. Sătmar, care vă poate da toate deslușirile.

Dlui I. F. Cercega. Știrea am publicat-o deja.

Alfa în F. Dlui comandant al reg. de artilerie de câmp (sau de cetate) București.

Dlui Ioan Salea, Cisteiu. Nu putem înțelege sorisoarea.

Dlui George Tulbure, inv. Trimiteți 45 bani la »Comanda școalei de cadeți din Sibiu, Jun-

genwaldstrasse«, de unde căpetați broșura, care vă dă toate lămuririle. Fiind prea lungă, noi n'avem loc în foale pentru ea.

Dlui Aurel Vlăduț, Mălincrav. N'am primit raportul, și acum ar fi și prea târziu.

Dlui V. Nemeș, Coșocna. Din meritul dlui paroch nu s'a detras nimic, ar fi deci superflua a face obiect de ceartă ziaristică din tot lucrul.

Dlui Fil Cosma, inv. Colaican nu se află în nici o prăvălie din Sibiu, deci nu vă putem servi.

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Baltes. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Ioan Marchal.

[1] 4—10

Pravurile Korneuburg ale lui Kwizda

[88] 14—15

pentru nutrirea vitelor

Mijloace dietetice pentru cai, vite cornute și oi.

De 50 ani deja întrebuițat în cele mai multe economii de vite la lipsa poștei de mâncare, la digestiune rea, la îmbunătățirea și sporirea laptelui. Prețul: 1/4 cutie cor. 1.40, 1/2 cutie 70 bani. Veritabilă numai cu marca de mai sus, de vânzare în toate farmaciile și drogueriile.

Deposit principal la:

Francisc Ioan Kwizda,

furnizor de curte ces. și r. austro-ungar, ger. român și prin. bulgar.

Farmacist în Korneuburg lângă Viena.

Nicolae Nedelcu,

măiestru coperitor,

Sibiu, strada Rosmarinului nr. 12,
primește spre executare acoperiri de
case cu țigle atât la oraș cât și la sate.
Remunerațiune foarte modestă: [31] 1-3

De vânzare.

Doritorii cari voesc a cum-
păra un **tăureciu** de 2 ani,
de rassa Pinzgau, bine dezvoltat
și frumos, premiat de comisiunea
veterinară a com. Sibiu cu certi-
ficat de laudă, se se adreseze sub-
scrisului.

Ioan Orosz,
paroch în Sadu.

[29] 2-2

O mașină de vapori

de 6 puteri de cai pentru treerat,
se vinde cu preț moderat. Infor-
mațiuni mai deaproape le poate da
dl Karl F. Wachsmann, fabricant
de mașini în Sibiu. [30] 2-2

Cu preț redus.

Doi mari Metropoliți ai Românilor
Andrei bar. de Șaguna

și
Alexandra Sterca Șaluțiu.

— *Portrete frumoase.* —

Execrate la Viena, în fototipie, fiecare separat,
pe hârtie fină de carton; sânt foarte potrivite
tableouri în casa fiecărui Român.

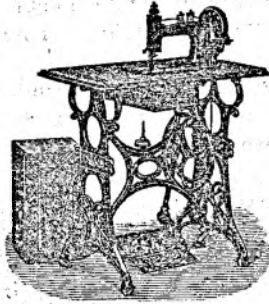
Prețul unui exemplar 40 bani.

„Tipografia”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat
cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite
din fabrici străine și indigene pe lângă un preț
foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

➔ **Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.** ➔

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce
fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se
află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut
de ori-ce fel sânt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție.
Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani
garanție. [10] 7-10

Liste de prețuri se trimît la cerere gratis și franco.

Am onoarea a oferî P. T. public cele mai bune și mai ieftine
cumpene de balansare, de sistem decimalic și cântare, precum
și diferite unelte, îndeosebi cuțitase de gilău de mașini, cuți pentru
măcelari și unelte de oțel pentru pantofari ș. a.

Mai departe produc escelente

cumpene de vite și de alte poveri

cu poduri în ori-ce mărime.

Monopolul acestor cumpene

l-am predat prin contract reuniunii cercuale de agricultură
din Sibiu și rog pe stimații domni să binevoiască a se adresa
de-adreptul acelei reuniuni, care oferă un rabat comunelor și reuniu-
nilor comunale de agricultură.

R paraturi și schimbări la cumpene se execută prompt și ieftin.

Scrisori de recunoștință și certificate sânt la dispoziția onoratului public.

Lista prețurilor se trimite gratis și franco.

[24] 3-5

Victor Hess, Sibiu.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. pu-
blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
numai din material bun și tare. De aceea rog cu
deosebire on. public, care caută casse, să binevoiască
a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-
afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în co-
merciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
terate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Listă prețurilor gratis și franco

➔ Instalare de lumină Atycelen. ➔

Gustav Moess, [2] 8-
fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăci-mare Nr. 8.